

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันว่า สภาพสังคมไทยในปัจจุบันอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง ทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สภาพสังคมที่สับสนและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิชาการต่าง ๆ และการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทยอันเป็นเอกลักษณ์และเป็นศักดิ์ศรีของชาติไทย ผลกระทบนี้ ได้ทำให้วัฒนธรรมไทยที่ ใ้รับการสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเป็นเวลานานต้องเปลี่ยนแปลงไปหรืออยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมและอาจสูญหายไปเป็นที่สุด ถึงแม้ว่ากล่าวกันว่า "สภาพแห่งวัฒนธรรมไทยทุกวันนี้กล่าวได้ว่าสับสนมากและดูเหมือนจะมากที่สุดกในประวัติศาสตร์ของเรา" (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช 2520: 1)

บรรพบุรุษไทยนับตั้งแต่สุโขทัยเป็นต้นมา ได้พยายามที่จะอนุรักษ์ พื้นฟู ทำนุบำรุง และถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยมาโดยตลอด ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างชนในชาติ มีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม อันจะเป็นผลให้เกิดการพัฒนาและความมั่นคงทั้งในด้านการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ ความพยายามดังกล่าวจะเห็นได้ชัดเจนจากการที่รัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงมีพระราชดำริว่า อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศกำลังรุกคืบหนักเข้ามาอย่างรวดเร็ว จึงควรปรับปรุงส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมไทย ด้วยการปลูกใจคนไทยให้รักชาติ ให้รู้จักปรับปรุงวัฒนธรรมต่างประเทศให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อชาติและนิยมไทยมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ ม.ป.ป.: 2) ต่อมาถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศเป็นระบอบประชาธิปไตยแล้วก็ตาม ทางรัฐบาลก็ยังได้เร่งรัดพัฒนาและพัฒนาวัฒนธรรมของชาติให้ก้าวหน้าต่อไปพร้อมกับความถาวรของประเทศ จึงให้เกิดมีการฟื้นฟูสนใจวัฒนธรรมของชาติกันอย่างใหญ่หลวง (หลวงวิจิตรวาทการ 2525: 7)

ในปี พ.ศ. 2483 รัฐบาลไทยจึงได้ตราพระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ ขึ้นเป็นฉบับแรก ออกใช้บังคับเป็นกฎหมาย และในปี พ.ศ. 2486 ก็ได้มีการตรา พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ขึ้น รวมทั้งได้มีบทบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรมของชาติอีก เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎสำนักนายกรัฐมนตรี โดยได้กำหนด ให้ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมแห่งชาติ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและ ประเพณีที่ดีงาม ต่อมาได้มีการสถาปนาสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ขึ้นตามลำดับ และในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2522 ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขึ้น มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและดำเนินงานด้านวัฒนธรรม แห่งชาติ

เนื่องจากความสำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติ ทางรัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบาย วัฒนธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นหลักและแนวทางให้หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนรวมทั้ง ประชาชนได้ยึดถือปฏิบัติ ร่วมมือกันส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่ให้วัฒนธรรมของชาติ คงอยู่สืบไป และด้วยเหตุที่ได้มีผู้ให้ความหมายและแบ่งประเภทของวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมากมาย ดังเช่น พระยาอนุমানราชธนะ ใต้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจ ส่วนกระทรวงวัฒนธรรม (พ.ศ.2491) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภทคือ กติธรรม เนติธรรม วัตถุธรรม และสัทธิธรรม นอกจากนั้นยังมีการแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น วัฒนธรรมส่วนเอกชน วัฒนธรรมส่วนของ ครอบครั้ว วัฒนธรรมส่วนของท้องถิ่น และวัฒนธรรมส่วนของประเทศชาติ (สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525: 3) ดังนั้นในปี พ.ศ. 2522 สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้กำหนดประเภทของวัฒนธรรมไทย เพื่อยึดเป็น แนวทางของวัฒนธรรมต่อไป โดยแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขา คือ สาขามนุษยศาสตร์ สาขา ศิลปะ สาขาช่างฝีมือ สาขาคหกรรมศิลป์ สาขากีฬาและนันทนาการ

ในฐานะที่การศึกษาเป็นกระบวนการที่สามารถถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยม และ ความนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม อันหมายรวมถึงวัฒนธรรม อีกทั้งยัง สามารถส่งเสริมความรู้และสติปัญญา ที่จะอำนวยให้บุคคลปรับตัว เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมได้ด้วย สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม พัฒนา อนุรักษ์และ

ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สมาชิกของสังคมได้อย่างถูกต้อง ดังกล่าวที่ว่า

สถาบันการศึกษาทำหน้าที่เป็นสถาบันอนุรักษ์นิยม (Conservative Institution) ทำหน้าที่ทำนุบำรุงรักษา ถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคม เพื่อรักษาความมั่นคงหรือเสถียรภาพของสังคมไว้...สถาบันการศึกษายังมีส่วนสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ (Cultural Production) โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการวิจัยและการพัฒนาส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ไทคนรู้จักตื่นตัวต่อความรู้และข่าวสารใหม่ ๆ เสมอ กล่าวอีกนัยหนึ่ง สถาบันการศึกษาทำหน้าที่เผยแพร่ กระจายวัฒนธรรม (Cultural Diffusion) โดยการกระตุ้นให้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการวางแผนนโยบายสังคม (ชินตา รัชพลเมือง 2525: 139-141)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงสุด ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลในวัยที่จะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว และยังเป็นสถาบันหลักในการสร้างปัญญาชนและผลิตบุคคลชั้นนำของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีภาระหน้าที่หลัก 4 ประการคือ 1) การสอน 2) การวิจัย 3) การบริการทางวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2525: 8) จากภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในข้อที่ 4 เกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาตินั้น ทางสถาบันอุดมศึกษาอาจทำได้หลายวิธีด้วยกัน โดยคำนึงถึงภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา 3 ด้านคือ

1. ด้านการสอน วิธีดำเนินงานเพื่อทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติย่อมออกมาในรูปของเนื้อหาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร

2. ด้านการวิจัย จัดดำเนินการวิจัย ค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรมไทยในต่าง ๆ

3. ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม จัดดำเนินงานในรูปของโครงการและกิจกรรมเพื่อชุมชนหรือร่วมกับชุมชน และเผยแพร่ผลงานวิจัย เป็นต้น

ถึงแม้ว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่และอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐก็ตาม แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจากอดีตถึงปัจจุบันและจำนวน

ประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้รัฐไม่อาจดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เอกชนจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของประเทศ ในการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นรัฐได้ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาครั้งแรก โดยมีการตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชนในปี พ.ศ. 2512 และต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชนโดยที่สถาบันอุดมศึกษา เอกชนมีหน้าที่หลักตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พ.ศ. 2522 คือ เป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษา ส่งเสริมวิทยาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (กองสถาบันอุดมศึกษา เอกชน 2522:3) ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษา เอกชนต้องมีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐคือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จากระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่า สถาบันอุดมศึกษา เอกชนแต่ละแห่งได้ปฏิบัติภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังกล่าวของ ประทีป ม.โกมลมาศ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยอัสสัมชัญ บริหารธุรกิจที่ว่า "ในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญที่จะสนองตอบนโยบายของชาติอย่างจริงจังและกว้างขวาง โดยการจัดทำโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเฉลิมฉลองภาษาไทยครบ 700 ปี โครงการภาษาไทยสัญจร โครงการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ เป็นต้น (กองสถาบันอุดมศึกษา เอกชน 2525: 41) ส่วนสถาบันอุดมศึกษา เอกชนอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยก็ได้ส่งเสริมให้มีชมรมคนตรีไทย ชมรมวรรณศิลป์ และได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อทำหน้าที่ทำนุบำรุงส่งเสริมศึกษาค้นคว้า วิจัยและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นจัดได้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร ส่งเสริมการวิจัยและเป็นการให้บริการความรู้แก่สังคมเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ถึงแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแต่ละแห่งได้มีการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ แต่ในทางปฏิบัติที่แท้จริงนั้น เอกชนซึ่งเป็นผู้ดำเนินการ ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่เปรียบเสมือนธุรกิจประเภทหนึ่ง ย่อมจะต้องคำนึงถึงกำไร

และขาดทุน ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดจึงอาจทำให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนแต่ละแห่ง มุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญแก่วิชาชีพหรือค่านิยมศึกษามากกว่าค่านิยมจริยศึกษาและ วัฒนธรรม "ทั้งนี้เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถทางวิชาชีพออกสู่ความต้องการของ ตลาดแรงงาน เพื่อมีให้บัณฑิตต้องว่างงาน มิเช่นนั้นแล้ววิทยาลัยเอกชนอาจจะขาด ศรัทธาจากประชาชน ในที่สุดอาจจะต้องปิดตัวเอง" (คนัย สถิตถนาวุฒิ 2522:84) และเนื่องจากสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแต่ละแห่งมีอาจารย์ประจำอยู่น้อย ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์พิเศษ (กองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา 2519: 4) จึงอาจทำให้การจัดการศึกษาอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้และจรรยาบรรณเกี่ยวกับวัฒนธรรม ต่าง ๆ ที่ต้องขึ้นอยู่กับอาจารย์พิเศษไม่ได้ผลดีนัก เพราะขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอน และความรับผิดชอบในการดูแลนักศึกษาที่อาจไม่ทั่วถึง เนื่องจากอัตราส่วนจำนวนของ นักศึกษาต่ออาจารย์หนึ่งคนนั้นสูงมาก ส่วนอาจารย์ประจำที่มีจำนวนน้อยก็อาจไม่สามารถ ดูแล อบรมสั่งสอนศีลธรรมและวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษาได้ดีเท่าที่ควร เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงดูเหมือนว่าสภาพหรือบทบาทที่เป็นจริงของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในการทำหน้าที่ ผลิตบัณฑิตของชาติกับบทบาทที่สังคมคาดหวังไว้ต่างกัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนในการทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตของชาติ โดยศึกษาจากความคิดเห็น ของผู้บริหาร อาจารย์ประจำและนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงการดำเนินงาน และความต้องการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตของชาติ เพื่อนำผลการวิจัยไปพิจารณาสนับสนุน ปรับปรุงแก้ไข วางแผนและดำเนินงานใน หน้าที่ดังกล่าวอย่างถูกต้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตของชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตของชาติ

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำและนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2528 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 10 แห่งคือ

1) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	6) วิทยาลัยคณาวิสัย
2) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	7) วิทยาลัยศรีปทุม
3) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	8) วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
4) มหาวิทยาลัยพายัพ	9) วิทยาลัยเทคนิคสยาม
5) วิทยาลัยเกริก	10) วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ทำการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่ง คือ

- 1) วิทยาลัยแสงธรรม เนื่องจากอาจารย์ประจำมีสถานภาพที่แตกต่างจากอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอื่น ๆ
- 2) วิทยาลัยหัวเฉียว วิทยาลัยคริสเตียน และวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ เนื่องจากเปิดทำการสอนสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์เพียงสาขาวิชาเดียว
- 3) วิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล วิทยาลัยรอยเอ็ดมันดิต และวิทยาลัยศรีโสภณ เนื่องจากในขณะที่ทำการวิจัยนั้นวิทยาลัยเหล่านี้เพิ่งจะเปิดทำการสอนได้เพียง 1-2 ปีเท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในสาขาวิชา บริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนทั้ง 10 แห่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ และสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วย

3. ขอบข่ายของวัฒนธรรมที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ วัฒนธรรม 5 สาขา ตามการแบ่งประเภทวัฒนธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้แก่ วัฒนธรรมสาขามนุษยศาสตร์ สาขาศิลปะ สาขากาชางฝีมือ สาขากหกรรมศิลป์ สาขา

กีฬาและนันทนาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการศึกษาวิจัย 2 ลักษณะคือ

1. การวิจัยเอกสาร
2. การสำรวจ

การวิจัยเอกสาร

ทำการศึกษาวิจัยโดยการเปรียบเทียบหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปสาขาบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 10 แห่ง เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ โดยทำการศึกษาจากหลักสูตร หนังสือประกอบรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ลักษณะการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วย

การสำรวจ

ในการวิจัยแบบสำรวจ มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่กำลังปฏิบัติงานหรือศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 10 แห่งคือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยพายัพ วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยคณาาสตร์ วิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ วิทยาลัยเทคนิคสยามและวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ วิธีการสุ่มตัวอย่างมีดังนี้ คือ

ก) ผู้บริหาร ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

ข) อาจารย์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากอาจารย์ประจำที่ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ในคณะบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 10 แห่ง โดยใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของโรเบิร์ต วี เกรซซี และคาร์ล คัมบลิว มอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 (Krejcie and Morgan 1970: 607)

ก) นักศึกษา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ในคณะบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 10 แห่ง โดยใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ โรเบิร์ต วี เกรซซี และคาร์ล คัมปลิว มอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานและวิธีดำเนินงานในการจัดกิจกรรมเพื่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

ก) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ข) ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานและวิธีดำเนินงานในการจัดกิจกรรมเพื่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและจัดลำดับความสำคัญตามผลของค่าเฉลี่ยที่ได้

ค) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffé-Test)

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีต่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffé-Test)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่มีอยู่และเกิดขึ้นจริงในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน นโยบายและวิธีดำเนินงานสถาบันตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

2. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นและความต้องการส่วนบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ควรจะมีปฏิบัติและควรจะมีขึ้นในสภาพการณ์จริงในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน นโยบายและวิธีดำเนินงานของสถาบัน

3. การทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ หมายถึง การเก็บรักษา ปรับปรุงและพัฒนาในสิ่งที่ตั้งงามอันเป็นมรดกทางสังคมของไทย ซึ่งควรเก็บรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

4. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 10 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยพายัพ วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยณาสวัสดิ์ วิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัย

เอเชียอาคเนย์ วิทยาลัยเทคนิคสยาม และวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บริหาร ควบคุมดูแลการดำเนินงานของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่ อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่เทียบเท่าตำแหน่งดังกล่าว

6. อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอน วิจัย ที่ปรึกษาทางวิชาการ ที่ปรึกษา กิจกรรม บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งประจำอยู่ในคณะวิชาบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

7. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชายและหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ในขณะบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

8. หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการการศึกษาของผู้เรียน โดย กำหนดวัตถุประสงค์ ประสพการณ์และกิจกรรมให้กับผู้เรียน ในที่นี้หมายถึง หลักสูตร วิชาพื้นฐานทั่วไปของสาขาวิชาหรือคณะบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

9. กิจกรรม หมายถึง งานหรือการกระทำต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย วางแผนพัฒนา ปรับปรุงและดำเนินงานในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2. เป็นการกระตุ้นและช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของ บทบาทของตนเองต่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ มากขึ้น